

Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras pievienotā vērtība

Prof. Andrejs Rauhvargers

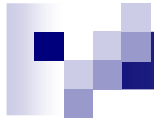
Definīcijas

- **Mācīšanās rezultāti** (*learning outcomes*):
programmas vai tās daļas noslēgumā sagaidāmo rezultātu formulējums kompetenču veidā, t.i.
kas studējošajam pēc attiecīgā kursa, moduļa,
programmas apguves

jāzina, jāizprot, un/vai jāspēj veikt.

EQF zināšanas, prasmes, kompetences

- **Kompetence** (*competence, competency*) –
zināšanu, prasmju un attieksmju kopums, kas
kvalificē **noteikta veida vai līmeņa uzdevumu
veikšanai**

- **Kvalifikāciju ietvarstruktūra** nav nekas cits kā visu valstī piešķirto kvalifikāciju [veidu] secīgs izkārtojums atbilstoši studiju rezultātiem.
- Kvalifikāciju ietvarstruktūra parāda, kādā veidā dažādas kvalifikācijas
 - Attiecas cita pret citu,
 - Seko cita citai un
 - Izriet cita no citas

Kod dod kvalifikāciju ietvarstruktūra?

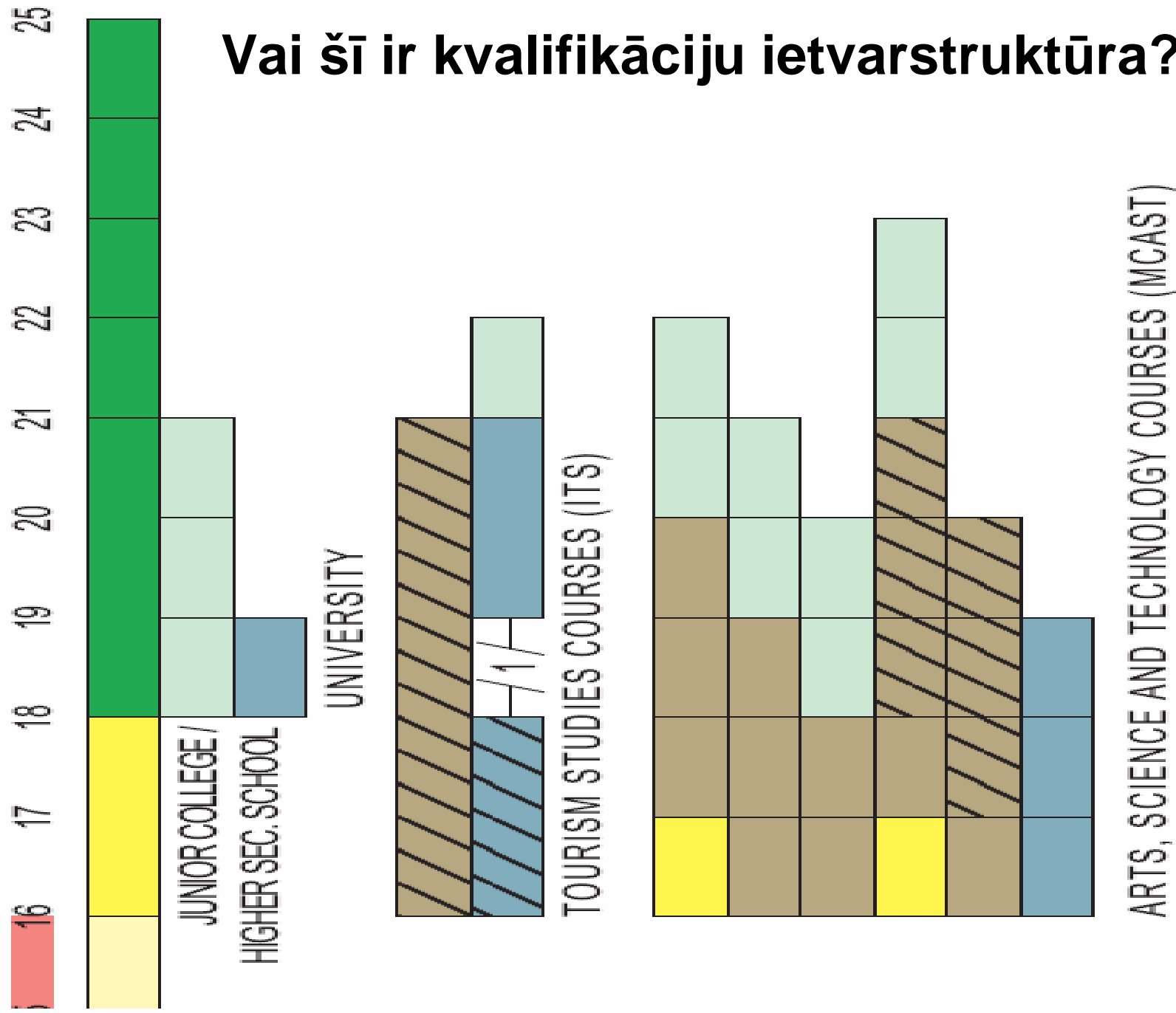
- Dažādu valstu vienāda nosaukuma kvalifikācijām ir līdzīgs līmenis
- Kvalifikācijas ir izteiktas darba devējiem saprotamās kategorijās, tie var reāli iesaistīties, formulējot savas vajadzības
- Kvalifikācijas ir saprotamas tiem, kas mācās, sabiedrībai, vecākiem, politikas veidotājiem
- Ir skaidri zināms, kas jāsasniedz, tāpēc var pāriet uz studenta patstāvīgu mācīšanos
- Ir skaidri zināmi kritēriji, pēc kuriem tiek pārbaudīts, vai students ir sasniedzis paredzētos studiju rezultātus

Kvalifikāciju ietvarstruktūrā

- kvalifikācijas tiek aprakstītas ar
 - Līmeni
 - Mācīšanās rezultātiem (*learning outcomes*)—
(iegūtās zināšanas, prasmes, kompetences)
 - *Profilu*
 - *Bieži vien arī kopējo mācīšanās noslodzi kredītpunktos*
(lai līdz kvalifikācijai nonāktu no iepriekšējā līmeņa)

Vai šī ir kvalifikāciju ietvarstruktūra?

Kvalifikāciju ietvarstruktūras ir samērā jaunas un principā nav Eiropas izgudrojums

- Jaunzēlande - 1990. Desmit līmeņi, no tiem 6 augstākajā izglītībā
- Austrālija 1995-2000 Desmit līmeņi, no tiem 7 pēc vidusskolas
- Dienvidāfrika -1995, Astoņi līmeņi, pamatskola – 1. līmenis, 2.-3. vidējās (arod)izglītības kvalifikācijas bez pilnas vidējās izgl., 4. – ar pilnu vid., 5.–8. pēc vidusskolas
- Ontārio province Kanādā 13 līmeņi, galvenokārt pēcvidusskolas un augstākajā izglītībā.

Eiropā pirmās kvalifikāciju ietvarstruktūras:

- Īrija – 1999 likumā, ieviesta 2003. g. 10 līmeņi
- Anglija, Velsa un Ziemeļīrija 8 līmeņi, 3 skolas izglītībai, 5 pēcvidusskolas/ augstākajai izgl., 2000.
- Skotija 12 līmeņi, 7.-12 augstākajā izglītībā, 2001.
- Dānija, 2003. (sākumā tikai augstākajai izglītībai)

- Kvalifikāciju ietvarstruktūra Eiropas Augstākās izglītības telpai (Boloņas procesā) – 2005
- EQF – ES kvalifikāciju ietvarstruktūra mūžizglītībai 2008

Ko tad mēs izdarām, attiecinot savus kvalifikāciju līmeņus pret Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru?

- Attiecinām savus kvalifikāciju līmeņus pret EQF
- Piesaistām savas kvalifikācijas attiecīgā EQF līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencēm
- Savietojam dažādos sektoros radušās kvalifikācijas

Attiecinām savus kvalifikāciju līmeņus pret EQF līmeņiem:

- To darot, nākas EQF līmeņiem piesaistīt **visas** savā valstī iegūtās kvalifikācijas:
 - Tās, kuras iegūtas formālajā izglītībā,
 - Tās, kuras iegūtas darba devēju organizētā izglītībā
 - Tās, kuras iegūtas augstākajā izglītībā un arodizglītībā

legūstam iespēju pa līmeņiem salīdzināt

- dažādās savā valstī iegūtās kvalifikācijas
- Savas kvalifikācijas ar citu valstu kvalifikācijām

Attiecinām LV kvalifikāciju līmeņus pret EQF līmeņiem:

- Piesaiste EQF līmeņiem nozīmē arī piesaisti EQF līmeņu deskriptoriem, kuri ir izteikti mācīšanās rezultātu: zināšanu, prasmju un kompetenču formā
- Mācīšanās rezultāti kļūst par vadlīnijām, uz kurām orientēt specifiskās zināšanas, prasmes un kompetences, veidojot konkrētu kvalifikāciju (un programmu tās ieguvei)
- Mācīšanās rezultātu veidošana konkrētajām kvalifikācijām dod saturu diskusijai starp izglītotājiem, darba devējiem un citām ieinteresētajām pusēm

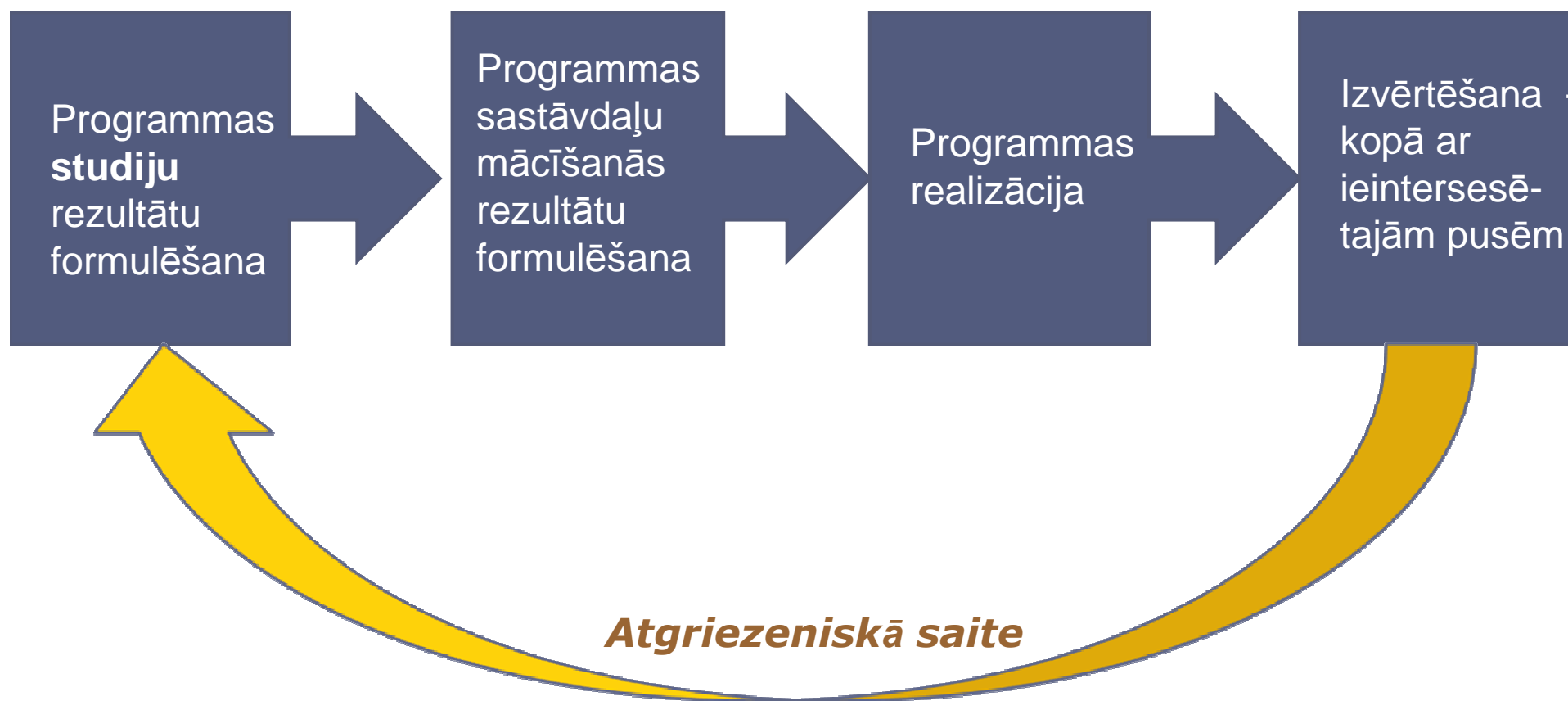

Skaidrība par to kādi mācīšanās rezultāti nepieciešami konkrētai kvalifikācijai

- Ļauj izveidot dažādus ceļus, kā pie tās nonākt,
- Ļauj padarīt objektīvākus pārbaudījumus – tie tiek veidoti, lai konstatētu, vai attiecīgie mācīšanās rezultāti ir sasniegti, nevis lai atprasītu saturu.
- Mācību iestādēs mācīšanās rezultāti kļūst par kritērijiem kvalitātes vērtēšanā un akreditācija kļūst par apliecinājumu, ka kvalifikācijai raksturīgās zināšanas, prasmes un kompetences ir sasniegtas. sasniegti.
- Latvijā tam vajadzētu novest arī pie profesiju standartu kvalitātes uzlabošanas

Mācīšanās rezultātu pieeja ļauj veidot iekšējus kvalitātes ciklus mācību iestāžu programmās

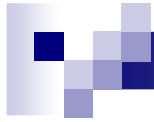
Kopumā: Ko risina kvalifikāciju ietvarstruktūras?

- Starptautiska salīdzināmība.
- Diplomu starptautiska atzīšana.
- Lielāka skaidrība darba devējam, tiem, kas mācās, sabiedrībai
- Uzlabojas sadarbība starp izglītotājiem, darba devējam un citām ieinteresētajām pusēm
- Paveras iespēja iespējas mūžizglītībai
- Pamats pārejai uz studentcentrēto mācīšanos
- Rīks programmu veidošanai
- Rīks iekšējai kvalitātes nodrošināšanai

Riski

- Ja LV līmeņus ar EQF saistīsim līmeņiem patvaļīgi, nevis skatoties kādi, katrā EQF līmenī ir mācīšanās rezultāti, riskējam ka mūsu kvalifikācijas neatbildīs citu valstu tādā pašā EQF līmeņa kvalifikācijām,
- Kvalifikāciju ietvarstruktūras ieviešana dos labumu tikai tad, ja mācīšanās rezultātus formulē katrai programmai un katrai tās sastāvdaļai un izmanto gan kā noslēguma kritērijus gan kritērijus kvalitātes nodrošināšanai
- Kvalifikāciju ietvarstruktūra dos iespējas mūžizglītībai un iepriekšējās izglītības (RPL) atzīšanai tikai tad, ja vienlaicīgi mainīsies likumdošana

Paldies par uzmanību!